

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Glavni nedostatek.

Črnogledih prorokov je povsod dovolj. Imamo jih tudi v naši stranki in kadar ne gre vse gladko, kadar se pokaže, da se v realnem življenju marsikaj drugače razvija, kakor je bilo misliti, tedaj čujemo njihove bridke tožbe, da stranka nazaduje, da ni zadostno organizovana, da je premalo delavna, in konec teh tožb in rekriminacij je navadno prorokovanje, da bo stranka umrla.

Ne tajimo, da je v teh tožbah nekoliko resnice. Poznamo slabe strani naše organizacije in tudi njih vzrok, poznamo pa tudi težave krepke organizacije in vemo, da nam zlasti nedostaje ljudij, ki bi utegnili ali sploh mogli posvečevati se agitatoričnemu delu, dočim imajo naši nasprotniki popolnoma naravno organizacijo in v vsakem župnišču svojega zastopnika, ki lahko cele tedne posveti agitaciji in ima že po svojem poklicu toliko večji upliv, ker je našega ljudstva politična omika še jako revna.

Vzlic temu pa pesimizem rečenih naših porokov ni opravičen. Važnost političnih društev in shodov je gotovo velika in mi te važnosti nikakor ne podcenjujemo, ali to je le jeden del organizacije. Če v tem oziru ni vse tako, kakor si želimo, je druga stran organizacije, politično in nepolitično časopisje, toliko boljše urejena in cveto tudi vse naše gospodarske in kulturne naprave, tako da bi bila napredno narodna stranka krepka in uplivna, tudi ko bi ne imela v zakonodajnih zborih nobenega svojega zastopnika.

Sicer pa še davno nismo tako daleč in smo prepričani, da tudi nikdar tako daleč ne pridemo. Mesta so še vedno naše trdnjave, za katere se ni bati, a tudi na deželi so sterilnega klerikalizma in duhovniškega terorizma do grla siti. Omikanejši in materialno dobro stoječi kmetijski sosedniki so večinoma v našem taboru in le čakajo prilike, da se iznebe nadležnega varuštva.

Kakor je pa tudi naša organizacija nezadostna in pomanjkljiva, najslabša stran naše stranke ne tiči v njej, ampak tiči v nas samih, v mehki in popustnosti glede načel, v katerem oziru je vsaka popustnost in omahljivost greh. Prvi pogoj je zvestoba načelom. Ni dovolj, da smo v srci svobodomiseln, da priznavamo napredna in narodna načela, moramo jih tudi zastopati. Dobro jo je pogodil kralj Friderik Viljem IV., ko je rekel, da mora človek pred vsem drugim imeti pogum, povedati svoje mnenje in zastopati svoje prepričanje, odkritosrčno in odločno, brez omahovanja.

Prav v tem oziru pa v nas ni vse tako, kakor bi bilo želeli. V naših vrstah je še vse preveč sentimentalnosti in premalo brezobzirne odločnosti. Kakor povsod, tako se nahajajo tudi mej nami diplomatje, ki se boje vsake sapice in ki se ustrašijo vsacega boja ter rajši prikrivajo svoja načela ali jih celo zatajujejo, samo da se ubranijo vsake najmanjše prilike. Drugi zopet prepevajo staro pesen: sloga! sloga! In če smo prav na potu v brezno, da smo le složni, da le v bratskem objemu pademo v jamo in se skupaj ubijemo! Ako pa se potem kaj primeri, kar jim ni po volji, tedaj zaidejo takoj v drug ekstrem in jim je vsa naša svobodomiselnost zgolj limonada ter naša taktika vse premehka in preveč obzirna.

V tem tiči glavna naša hiba. Stranka je zasnovana na naprednem in narodnem programu, načela tega programa jej dajo eksistenčno pravico, zato pa mora vsak posameznik biti zvest in neomahljiv zastopnik teh načel. Vsako koketiranje zdaj s konservativizmom, zdaj s socijalnim demokratizmom ali s kako drugo politično strujo mora biti izključeno, ker z načeli ne gre barantati, načel se je treba točno držati ali pa se jim odpovedati.

Če pogledamo širom slovenske domovine, vidimo, da je zlasti posvetna inteligenca povsod naprednega mišljenja, da pa to iz lokalnopolitičnih ozirov zatajuje, da podreja svoje prepričanje slogi, katera vsaj

doslej še ni dosti koristila, ako že ni vzrok stagnaciji, katero opazujemo povsod zunaj Kranjske. V naši deželi pa je tako zatajevanje popolnoma nepotrebno. Kar velja na Angleškem, velja tudi pri nas: pripadati kaki stranki in očitno priznavati njena načela, je dokaz politične zrelosti, je državljanska dolžnost. Kadar pridemo tako daleč, da bo vsak napredno in narodno misleč Slovenec priznaval in neustrašeno zastopal napredna in narodna načela, kadar poneha vsako omakovanje, tedaj bo stranka, združena na naprednem in narodnem programu, brez težav podrla stebre drugih nasprotnih organizacij in slavila dan zmage.

V Ljubljani, 11. januarja.

Povsod pogajanja.

V obeh polovicah države se vrše mej vladnimi in opozicijskimi strankami prevažna pogajanja. V Cislitvaniji so se začela posredovanjem vlade razgovarjanja mej Mladochi in fevdalci ter mej nemškimi naprednjaki na Češkem s češkimi veleposestniki. Sprava na Češkem se smatra neizogibno potrebna. Na Ogerskem pa se vrše pogajanja posredovanjem liberalnih dissidentov mej liberalno vladno stranko in opozicijo. Banffy zahteva, da se mu dovolijo razni provizoriji, ter da se revidira hišni red; opozicija pa zahteva, da gre Banffy ter se spremeni sedanji volilni red. Kompromisna pogajanja vodijo izmed opozicijonalcev grof Apponyi, Horanszky, Szentivanyi, Kossuth, Polonyi in Bartha. — Kako nevarno napete so razmere na Ogerskem, dokazuje brezvestno hujskanje nekaterih obstrukijskističnih poslancev, ki agitirajo, naj se ne da v sedanjem ex lege-položaju nihče k vojakom asentirati, ter da naj nikdo ne plača nikakoršnih davkov. Opozicija hoče izdati baje celo manifest na tuje evropske vlade, da dobe tako ogerske zmešnjave mejnarodno važnost.

Kreta.

Nova nstava, katero izdeluje komisija 16 členov, se naslanja kar najbolj možno na oni načrt, kateri so izdelali poslaniki v

Carigradu. Mnogo atenskih bivših uradnikov in odvetnikov je prosilo za uradniške službe na Kreti, a vsi so bili odbiti, ker se nastavijo izključno le domačini, Krečani. Posojilo velevlavstij se izplača krečanski vladi še ta mesec. Izplačevanje posredujejo konzuli.

Razoroženje.

„Reichswehr“ se poroča iz Peterburga, da se v zunanjem ruskem ministerstvu pridno dela na dovršitvi programa za konferenco glede splošnega razoroženja. Program dobé poslaniki na ruskem dvoru koncem t. m. Konferenca se snide bržčas koncem marca t. l.

Afera Dreyfus-Picquart.

Vsi dokumenti takozvanega tajnega dossierja so v rokah kasacijskega dvora ter na upogled zagovorniku Dreyfusa. Toda v zadnjih dneh se je pripetila nova afeta, ki onemogoči bržčas za vselej rešitev Dreyfusovega vprašanja. Mej sodniki kasacijskega dvora je nastal razpor in sedaj očitajo drug drugemu, da ni postopal pravilno, in da je strankar. Načelnik Quesnay de Beaurepaire je odstopil in v časopisih napal kolego Barda ter justičnega ministra Lebretea, češ, da postopata protizakonito, ter da nočeta o nekaterih očitanih nepravilnostih ničesar slišati. Škandal je velikanski, in z naslodo ga izrabljajo listi obeh strank. Zbornica se bo znova bavila s temi škandalom in miru, kakor se kaže, še dolgo ne bo. Narod francoski je že docela konfuzen, saj je izgubil vero v svoje vojaštvo, v svoje poslance in celo v sodnike najvišjega sodnega dvora. Tretja republika mora propasti, saj ji manjka vsega, kar treba državi, ki hoče imeti moč in ugled. Vse kaže, da je sedanji čas preugoden za težnje pretendentov. Seveda ne smejo biti taki slabici in bojazljivci kakor so francoski! — Gardni kapitan Lebrun Renault ni hotel, ko je bil kot priča zaslišan, potrditi, da mu je Dreyfus priznal svojo krivdo. Kakor znano, so antisemitski listi zatrjevali, da je ime novani kapitan izpoved Dreyfusovo svojim predstojnikom službeno javil. Antisemitski listi so torej lagali. — Dreyfus sam pa

imela dovolj moči, da se jim iztrga ... Kam naj tudi zbeži?!

Mari v drugo — tvornico? —

Potem sva kuhala v samovaru čaj, pri tem mi je pripovedovala natanko vse svoje življenje. Videl sem, da je še pravi otrok po svojem duševnem razvoju, a da je pretrpela mnogo zla v svojem mladem življenju.

Postajala sva vedno bolj vesela. Ona ugodna toplota in užitek čaja, kateri kakor kaka notranja kopelj razdražuje živce, naju je povzdignila počasi do mirnega, mladega uživanja.

Ona mi je vse zaupala, in jaz sem čutil, kako me opaja vse njeno bitje in oni duh njenega mladega telesa, kateri je napolnil malo sobico, mešaje se z ugodnim duhom čaja in moje smodčice.

Srkal sem počasi gorki čaj, odbijal dim za dimom, gledal njegove male, drobne, svitlomodre kolobarčke ter se udal zopet svojemu sanjarenju; a tudi moj gost se je zatopil nekam v misli.

Potem mi je dejala s tihim, milim glasom:

„Vaša mala, a topla sobica me spominja dnevnega napornega dela v nezdravem tvorničnem zraku, kamor me je tiral že v ranem jutru odurni, zamolkli glas pijanega očma.“

(Konec prih.)

LISTEK.

Nočni izprehod.

Hrvatski spisal Vladoje S. Jugović.
(Dalje.)

Nisem jej še mogel odgovoriti, a ona se je že prišla moje desnice ter me povlekla seboj.

Šla sva mimo redarja; pogledal naju je samo ostro, no rekel ni ničesar. Seveda — šla sva skupaj, roko v roki, in to je za doščalo za — javno moralo.

„Spotoma vam hočem vse povedati, rešitelj moj!“ šepne devotka — še vedno objokana.

Šla sva tako nekoliko trenutkov molče drug poleg drugega, ko jo poprosim, naj mi razjasni, zakaj se je tako ustrašila redarja ter sploh vzrok svoje žalosti...

Pozabil sem lastno tugo. Tako me je dojmila nesreča neznanke deklice, poslušal sem jo pozorno — da, verno.

Pripovedovala mi je s tihim glasom, zdaj pa zdaj zdihuje, da je delavka v neki tvornici, no da je morala pobegniti sredi noči radi nasilstva pijanega očuha, samo da je rešila avojo deklisko čast; a sedaj nima denarja in ne ve, kam naj bi naslonila glavo v tej hudi sili... domov pa ne sme in tudi — neče.

Ko mi je to pripovedovala, pogledala me je češče s svojimi velikimi modrimi očmi, v katerih se je zrcalila tolika bôl, v katerih sem čital samo jedno prošnjo: Pomagaj mi! Reši me!

Zato se nisem ni trenutek obotavljal, temveč ponudil sem ji za ono noč svoje stanovanje.

Branila se je nekoliko, a naposled, ko sem ji rekel, da hočem spati pri prijatelju v isti hiši, sprejela je hvaležno mojo ponudbo. Videl sem v njenih velikih očeh nekak blek, — pripisoval sem ga hvaležnosti.

Počasi se je umirila. Naslanjala se je udano na moje rame ter mi pripovedovala, v kaki bedi živi z materjo, ker očim vse zapije ter ne vesta, kako naj pridobita najpotrebnejšega zase in za dvoje še manjših bratov. In vendar se je omožila mati drugič le zato, da bi mogla tako lažje živeti.

A kakšno je to življenje, Bog moj, v tistih slabih stanovanjih velikega mesta in njegovih delavcev, kateri se le v nedeljo navžijejo čistega zraka za ves teden!

A ta čisti zrak je prečesto poln velikomestnega smrada. — Koliko jih je, ki nimajo niti nedeljskega počitka! — Tešil sem jo ter blagoslavljaj svojo tugo in bol, katera mi je dala priliko, da pomorem mladi, siromašni deklici in osušim njene solze...

Došla sva v mojo sobico — visoko

